

www.e-rara.ch

**Oedipus Aegyptiacus. Hoc est Universalis Hieroglyphicae Veterum Doctrinae
temporum iniuria abolitae Instaurationis**

Athanasii Kircheri Soc. IesV Oedipi Aegyptiaci Tomus III - theatrum hieroglyphicum hoc est, noua & hucusque intentata obeliscorum coeterorumque hieroglyphicorum monumentorum, quae tùm Romae, tùm in Aegypto, ac celebrioribus Europae musaeis adhuc supersunt, interpretatio iuxta sensum physicum, ...

Kircher, Athanasius

Romae, MDCLIV. [1654]

ETH-Bibliothek Zürich

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-47572>

Diatribes IV.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien - von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material - from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes - des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

posito mox per occultam symbolorum rationem Dijs mirificè acceptam, id se, quod significabant symbola, obtenturos credebant; significabat præterea non operationes tantùm, quas in Mundo Archetypo, sed & quas in Sidereo & Elementari efficiebat. Tutulus enim se solo Mundi Archetypi rationes indicat; Accipitri impositus, Siderei Mundi virtutes; Isi verò impositus, aut Nephti, aut Elementaribus Genijs, Elementares indicabat operationes; & sic sentiendum est de omnibus alijs hieroglyphicis, vt in serie huius Operis exponetur. Hinc ea hieroglyphicorum natura est, vt deorsum, sursum, dextrorsum, sinistrorsum, & quocunque tandem situ ponantur, sensum suum integrum & perfectum for-
tiantur, pro diuersorum subiectorum quibus incidebantur conditione, quemadmodum de simplicibus characteribus suprâ retulimus. Nam in Obeliscis vt plurimùm perpendiculari situ in columnis suis exhibebantur; in tabulis verò marmoreis, planum situm & Horizonti parallelum obtinebant; in statuis verò mistum ex omnibus, perpendicularem, horizontalem, decliuem, sparsum interruptumque ordinem seruabant literæ; quod & in Tabula quoque Bembina videre est, vti suo loco dicetur.

Quod cum dico, nemo sibi persuadeat velim, characteres ideo temerè & sine ratione positos: minimè; erat enim summa symbolicorum huiusmodi characterum connexio, & mirifica dispositio, quâ semper vnus conceptus alterum excipiebat. Verùm cum ea sufficienter, nisi ipsâ praxi, explicari non possint, Lector curiosus hæc omnia luculentiùs in secutura mox hieroglyphicorum monumentorum interpretatione intuebitur, & quæ dixi, vera esse ipso experimento doctus comperiet.

DIATRIBE IV.

Hierogrammatismorum reliquorum quæ in Obelisco Pamphilio expositi non fuerunt, Interpretatio.

Hierogramma
maximi in
Obel. Pamph.
omissi expli-
cantur.

CUm in Obelisco Pamphilio plerosque Hierogrammatismos hieroglyphicos amplè & copiosè exposuerimus, nonnullos tamen omiserimus; hic opportunè inserendos existimaui, nè quicquam, quod ad hieroglyphicum negotium pertinet, omisisse videremur. Et quod quidem ad sacrorum animalium quadrupedum hierogrammata spectat, omnia exhibita esse ibidem nouerit Lector; quare ad auium quarundam, insectorum, plantarum, instrumentorum describendos Schematismos, calamum conuertamus.

CAPVT I.

Meleagridis, & Anseris Hierogrammatismus.

Quid propriè Meleagris sit, varij variè exposuerunt; alij Meleagrim Pauonem dixerunt; nonnulli Gallum Indicum; alij Pharaonicam Gallinā; alij Stymphalides aues; Penelopes alij dixerunt. Certè quid Meleagris propriè sit, figura hieroglyphica huius auis, inter hieroglyphica frequentissima, satis ostendit: Est enim nihil aliud, quàm volucris illa, quam vulgò gallinam Pharaonis appellant; cuius totum corpus coloris cerulei innumeris, ijsq; nigris conspersum maculis veluti quibusdam figuræ elegantissimæ & pulcherrimæ componitur, capite osseo, nescio quid triangulare mentiente, dorso in gibbum aliquantulum protuberante, collo longiusculo, & cauda exili; cuiusmodi hinc Romæ in viridarijs Principum spectantur, & non infrequenter in tabula Bembina, ut suo tempore videbitur. Has Isidi sacras testatur Pausanias in Phocicis. Nam Isidi Tithoreæ binæ quotannis nundinæ celebrabantur, Vere nempe, & Autumno; tertio verò ante vtrasque die, quibus eius penetralia introire fas erat, incolæ Tithorenses se arcano quodam ritu lustrabant, & eorum quæ proiecta erant superioribus nundinis extorum reliquias, in eundem semper locum deportatas desodiebant, atq; iste eis solennis diei ritus erat; postero verò die institores tabernas sibi ex arundine & fortuita quapiam materia erigebant; tertio postremum die, qui ad eas nundinas venerant, supellectilem, & quoduis pecudum genus, vestem quoque, & argentum vendebant; pomeridianis verò horis ad sacra animum adiciebant, lautioresque, hoc est, ditiores, boues & capras, quorum tenuiores familiaris esset, Anseres & Meleagrides aues Deæ immolabant. Dicuntur Meleagrides, ob Meleagrum interfectum, ad cuius sepulchrum, sorores eius plangebant; aiuntque Dianam eas in Meleagrides conuertisse; de quibus vide Mythologos, & Ouid. l. 8. met. Atque hæc quidem Græcorum de Meleagridis auibus sententia est; Ægyptij verò multò aliâ ratione de Meleagride Gallina philosophabantur. Cum enim viderent, totum huius volucris corpus ineffabili quâdam symmetriâ constitutum, stellulisque toto corpore veluti in firmamento quodam distributis concinnatum; in eam venère opinionem, Animam Mundi, quam ipsi Pantamorphum naturæ Genium appellabant, in huius sibi volucris corpore sedem constituisse, perque id ipsum hominibus sagacibus auem se aperire circa eas res, quas tantâ maiestate, ordine, dispositione, & varietate fulgere intuerentur, putabāt. Hinc Pantamorphæ naturæ Genio, seu fundo paterno hanc auem veluti aptissimum symbolum attribuebant. Triquetrum caput habet, ad indicandum tres triades, quibus fundum paternum constituebatur; corpus ceruleum habet gibbosum, seu in formam arcus effectum, quo firmamenti arcuatam & ceruleam superficiem notabant, non secus ac huius volucris corpus ceruleum, innumeris stellis exornatam. In Tabula Bembina capiti Pantamorphæ naturæ imponitur, cuius significatio

Meleagris
quid.

Pausanias.
Meleagris Isidi
sacra.

Meleagrides
vnde dicitur.

Ouidius.

Meleagrides
ex Ægyptio-
rum senten-
tia quales.

Meleagridis
caput trique-
trum.

Abenephins.

suo tempore exponetur. Sæpe quoque contracto collo veluti dormire videtur. Sed audiamus Abenephium:

الرجاحة فرعون هي علامة الفلك الفلوكي

Gallina Pharaon illud est signum firmamenti siue stellarum fixarum. Vti enim firmamentum varijs stellis ornatum est, sic Gallina Pharaonis maculis veluti stellulis quibusdam variegata est; vnde Ægyptij per eam rectè firmamentum, & præsidem eius significabant. Atque hæc de Meleagride siue Gallina Pharaonis sufficiant.

Anseris hierogrammatismus.

Lucianus. Anseris figura nauium puppes ornantur.

Herodotus. Pausanias.

Anseris figura subinde quoque inter hieroglyphica conspicitur; quibus quidem Ægyptij nihil aliud indicabant, quàm Gubernatorem cautum & vigilem; est enim Anser animal vigil, & ad minimos strepitus vocem tollendo gratitat, ad natandum apprimè à natura instructum; hinc Chœniscos appellabant illam nauis partem, quam puppim vocant, Anseris effigie ornatam, teste Bayfio. Fuisse autem inauratam effigiem Anserinam, Lucianus in Dialogo, qui πλοῖον ἢ ὄχλῳ inscribitur, testatur; Ὡς δὲ ἢ ἀρῶν μὲρ ἐπαρέστηκεν ἢ ἔεμα καμῶν λη χρῶσιν χόινιστον ἔπικετό μδρον. Vt ipsa verò puppis sensim insurgit inflexa, aureo anserculo ornata. Erat enim boni ominis nauis Anser in nauigationis negotio, & quemadmodum Anser facilè natando ad littus peruenit, ita & nauim felici progressu portum, quem peteret, obtenturam felici huius auspicio credebant. Hinc Anseres-Isidi immolatas testantur Aristides, Herodotus, & Pausanias. Petrus Marsus apud Herodotum inquit, Inueni Ægyptios Sacerdotes olim solitos bubulinis & anserinis carnibus vesci, à quibus Isis colitur, quam quidem Lunam esse volunt, cui insunt Lunaria fronti cornua. Anser enim eius temporis, quod est Lunæ proprium, id est, noctis silentium turbat. & paucis interiectis verbis, Sanè, inquit, Io Inachi Archiuorum Regis filia, à quo fluius nomen accepit, à Phœnicibus rapta est, vt Herodoto placet, atq; in Ægyptum deducta; post mortem verò Isis est appellata, atque Ægypti Genius, teste Seruio, est habitata; vbi eius simulachrum fistrum manu tenens dextrâ, sinistrâ siculam bubulis præditam cornibus fuit; hæc in Busiri templum habuit, vbi ei rem diuinam aqua & igni Sacerdotes faciebant, in monumentum nauigationis, quâ Io in Aegyptum delata est; quam ob causam factum est, vt Anser Isidi consecraretur, quæ aquis gaudere consuevit; sicuti Isis Nilo, cuius Genius est & Gubernatrix. Verùm cum de Anseris hieroglyphico suo loco fusiùs dicturi simus, hoc loco dicta de Anseris sufficiant. Restabat de piscis hierogrammate dicendum; verùm cum proprijs locis & occasionibus hoc argumentum fusiè tractauerimus, hinc ei diutiùs immorari noluimus. Vide Obeliscum Pamphil. fol. 526. & in sequentibus, Obeliscos.

CAPVT II.

De Herbis & Plantis hieroglyphicis.

Ægyptij mortalium curiosissimi, quemadmodum diuersos numeros diuersis Dijs, vt in Arithmeticis docuimus, dicare consueuerunt, ita mirâ quâdam ratione numeros huiusmodi mysticos rebus naturalibus ad prodigiosos effectus producendos applicabant; quod in vegetabilium argumento maximè patuit. Vnitatem siquidem supremo Numini & causæ causarum, ex quo, vt ex perenni quodam fonte, omnia fluunt, dicabant; Palladi dyadem; Mineræ triadem; tetradem Apollini; pentadem Isi; hectadem Osiri; heptadem Mercurio; octadem Ammoni; & sic de cæteris numeris totidem Dijs dicatis idem iudicium esto. Post hæc herbarum folia quem numerum obtinerent, inquirebant; & quæ herba numerum aliquem certo Numini dedicatum folijs adæquaret, illam eidem quoque consecrabant, tanquam ad œconomiam dicti Numinis pertinentem. Flores denique secundum numerum foliorum, quibus ornabantur, vnâ cum figura & colore examinabant; & si quem florem Numini alicui quoad numerum, figuram, colorem correspondentem nacti essent, illum eidem Numini tanquam maximè appropriatum consecrabant; hoc eidem sacrificia peragebant, tanquam ad sollicitandum Numen efficacissimo; quos tandem longâ experienciâ docti tanquam ad dictorum Numinum catenas pertinentes, sacro hieroglyphicorum albo adnumerabant. Simili ratione numerum internodiorum in thyrsis plantarum, thyrsorumque figuram, num rotundus, num trigonus, aut tetragonus esset, ritè disquirebant; quibus quidem cœremonijs iuxta analogiam dictarum rerum adhibitis, mirandos tum in Medicina, tum in somnijs per diuinationem, effectus se exhibere posse credebant. Siquidem de cura alicuius morbi consultaturi, antequam lecto se committerent, complures huiusmodi plantarum florumque characterismos ante se ponebant, Numina sollicitantes, vt quæ ex dictis herbis ad morbi medelam conducerent, per somnia monstrarent; & quæ in somnio occurrisset, illam ad curam morbi diuinitus demonstratam arbitrabantur. Non secus in alijs consultationibus procedebant, de quibus vide quæ ex varijs Authoribus in Magia, & Theologia hieroglyphica adduximus.

Præterea summè quoque characterismos singularum plantarum, cuiusnam is videlicet humani corporis membris responderet, idque meliùs exprimeret, vt in Medicina hieroglyphica fusè tradidimus, obseruabant. Hanc enim eidem membro maximè consentaneam esse existimabant, quæ figura sua extrinseca, & analogâ quâdam signaturâ id expressisset. Verum vt huius aliquod tibi specimen præbeamus, hîc nonnulla herbarum schemata apponere voluimus, vt mens Ægyptiorum luculentiùs in Botanica doctrina innotesceret. Si quam itaque herbam cordi quoad figuram similem deprehendissent, eam cordis affectibus mederi certò certius sibi persuadebant; siquidem occulta sua signatura Numen illud quod cordi

Numeros
Dijs suis dicabant
Ægyptij

Folia & flores
numeros
Dijs congruentes habentes,
dicabant
ijsdem Ægyptij.

Plantarum &
Herbarum
vires per
somnia inquirebant
Ægyptij.

præfset, aduocari credebant. Cuiusmodi erant Antoræ radices, vti ex præfenti figura patet, Iterum herba quæ figurâ suâ pulmones exprimeret, illam eandem remedium maximè appropriatum ad pulmonis morbos propulsandos esse arbitrabantur, cuiusmodi erat à pulmonibus dicta Pulmonaria, vt sequitur,

Antoræ radices Cardiacæ sunt, quia Cor exprimunt.

Herba Pulmonaria quia pulmonem exprimit, pulmonibus confert.

Hoc pacto dentibus, oculis, vesicæ mederi dicebantur sequentes herbæ : Dentaria, Anthemis, Colutea, seu Staphylo dendrum Ægyptium, quia radicibus, floribus, folliculis, dentes, oculos, & vesicam exprimebant. Geneticis verò membris omnes orchidum species mederi credebant, quia membra genitalia radicibus suis referebant, vti sequens Cynosorchis docet. Hoc pacto Hermodactylum, quia radice suâ manus exprimit, vti figura docet, articularibus morbis, siue chiragræ prodesse dicebant. Profluvio capillorum siue Alopecie medebantur Adianto seu Polytricho, quia capillos exprimebat, vti ex figura sequenti patet. Si quem verò Scorpius momordisset, eum radice Scorpionis, quam herbam nos Doronicum seu Aconitum pardelanches vocamus, curabant, quia radix huius herbæ figurâ suâ perfectam Scorpionis figuram & similitudinem exprimit, vt figu-

ra apposita luculenter docet. Non secus de alijs plantarum signaturis & characterismis ratiocinabantur. Verum cum hæc omnia vberime in Medicina hieroglyphica tradiderimus, hic longiores esse nolumus; sed ad Plantarum Aegyptiorum, quarum in hieroglyphicis, & sacrificijs ingens vsus erat, descriptionem calamum admouemus.

Dentaria den-
tibus, quos re-
fert, prodest.

Anthemis herba ocu-
los, quibus medetur,
floribus refert.

Colutea vesicæ, quam
refert, prodest.

Adiantum seu $\alpha\delta\lambda\upsilon\zeta\iota\chi\omicron\nu$,
quos refert,

profluuio capillorum,
medetur.

Cynosorchis generatio-
ni confert, quia eius or-
gana exprimit.

Palma Christi, si-
ue Hermodacty-
lus, articularibus
morbis prodest.

Aconitum pardelian-
ches Scorpionis mor-
fui, quem radice re-
fert, prodest.

De herbarum
& plantarum
viribus libri
conscripti ab
Ægyptijs.

De viribus herbarum, plantarumque Ægyptios Veteres plurimos conscriptos habuisse libros, cum Synopsis Codicum in primo Supplementi capite producta, tum Author Scalæ magnæ satis demonstrat, qui in denominationibus maioris momenti passim allegat Codices, siue Exemplaria antiqua his verbis :

وهذا في نسخة عتيقة

Hoc autem vide in Exemplari antiquo. Quin & Chironis Ægyptij, quem alij Asclepium appellant, vetustissimus de herbarum viribus Codex, quem in suo de plantarum proprietatibus libello passim allegat Apuleius, id satis demonstrat; siquidem denominationes plantarum omnes Ægyptiacas siue Coptas esse, non aliâ probatione indiget, nisi mutuâ singularum ad inuicem factâ collatione. Hisce alius Arabicus Codex Vaticanus subscribit, quem olim videre licuit beneficio Clarissimi Viri Domini Rainaldi I. V. D. & Bibliothecæ Custodis, in quo, cum de occultis plantarum proprietatibus tractat, denominationes Ægyptiacas earundem adducit ita similes ijs, quæ adducuntur ab Apuleio, ut ex eodem Chironis fonte vtriusque doctrinam Codicis haultam clarè pateat. Verum

Libri Ægyptij
de herbis &
plantis.

rùm nè Rempublicam literariam hac nouâ supellectilis accessione defraudemus, hîc earundem genuinam significationem subiungendam duximus.

Certè Aegyptios ex plantarum œconomia magnam hieroglyphicorum supellectilem congersisse, ex Obeliscis, tabulis, statuis sat superque demonstratur; quæ, quantum fieri potest, hoc loco exponenda duximus, nè in actuali hieroglyphicorum interpretatione Lectori confusionem potius, quàm claritatem adferant. Et de vegetabilium hieroglyphicis, ferula, iunco, papyro, eorumque thyrsis, ramis, baculis; item de loto, persea, scirpis; item de baculis, coronis, & alijs ex ijs fieri solitis, cùm amplissimè in Obelisco tractauerimus, ijs omisis, ad alias plantas hieroglyphicas ibidem omisas, describendas calamum conuertamus. Sed ad Rhombum.

§ I. $\alpha\kappa\alpha\kappa\iota\alpha$ planta Aegyptia est, quam Arabes سنت *Sant* appellant; in Aegypti locis à mari remotis nascitur, crescuntque huiusmodi arbores ad mori magnitudinem, ramosque sursum latiùs expandunt. Caudex magnitudinis pruni, corticem habet nigrum, asperum, acutissimisque spinis munitum; folia habet longiuscula, minutissimè incisa; flores paruos, at aureos producit, globulis lanuginosis præstantissimi odoris, platani globulis, si colorem demas, simillimos; semen siliquis, minoribus tamen charubijs, inclusum gestat. Hanc herbam Aegyptijs sacram fuisse, & inter hieroglyphica receptam constat, eò quòd occulto quodam naturæ lusu Solem appetat; surgente siquidem Sole, non secus ac lotus & heliotropium, folia sua pandere solet, ad occasum verò ita ea arctè claudere, vt spinis quàm folijs verisimiliores sint; flos præterea lanuginoso capite suo radiosum Solis fulgorem proximè mentitur, vt in horto nostro domestico, vbi hæ arbores optimè proueniunt, obseruare summâ admiratione licuit; vnde Aegyptij inter Solares herbas annumeratam in sacrificijs, Solaribus Numinibus exhibitis, summâ diligentia vsurparunt, vt suo loco dicetur; siquidem Numina solaria huiusmodi herbis fidei suæ commissis, vt summopere delectantur, ita eadem illis ritu legitimo adhibitis efficaciter ob occultam naturæ similitudinem & analogiam, trahi existimabant. Vide quæ de hac planta vberius egimus in tabula Bembina.

Herbæ & plantæ Aegyptiæ variz.

§ II. $\alpha\kappa\alpha\kappa\iota\alpha$ planta Aegyptia est, quam nos eandem esse dicimus cum ea, quam Arabes & Syri قنطوريون Græci quoque νεύτρωρον dicunt. Estque herba, quam vulgò nos Centauream minorem vocamus, de qua vide Matthiolum, Fuchsum, cæterosque Botánicos. Serapion Medicus Arabs his verbis eam describit:

Centaurea.

Serapion
Arabs.

قنطوريون هي خشب شبة جشمه هيوفار بقون وهو القودخ الجملى
Centaureum herba est similis Hypericoni, est certa quedam Mentha montana.
Cui Aben Sina subscribit ijsdem penè verbis. Vaticanus Codex ita
habet:

Aben Sina

قنطوريون هي خشب شبة وله ساق طوله اكثر من شبر وزهر احمر الى لون
القرفير

القر فير فيرجه شبيهه بزهر النباتات الذي يقال له الحدس فيسمىها المصريون
انظروا

*Centaurium herba crus habet, cuius longitudo maior palmo, et flos rubescens in-
star purpure, et in flore similis apparet ei flori, qui appellatur Lachemdas;
vocat eam Ægyptij Antims. Prophetas verò seu Hierophantas Ægy-
ptios εἴμα ἠρακλῆς, hoc est, sanguinem Herculis appellasse, auctor est Chi-
ron apud Apuleium citato libello c. 75.*

Apuleius.

§ III. *αὐρανὸν* planta est, quam teste Apuleio, Prophetæ Coptà voce
αὐρανὸν χεῖρας, id est, *Gloriam Cæli* appellabant; nos eandem esse dicimus,

Plantago.

quam Arabes *لسان الحمل* linguam agni seu arietis, Græci *ἀγρόγλωσσον πολυώδρον*,
Latini plantaginem multineruiam appellant. Cui rei astipulantur Arabes
citati Ægyptiorum Interpretes fidissimi. Serapion.

Serapion
Arabi.

لسان الحمل هي جسمي كثير الاضلاع وهو سبعة اضلاع وورقا الكبير
وجوهرة مركب من مائية وارضية وشمسة تحت السماء
*Lingua agni vocatur multarum costarum πολυώδρον, habet enim septem latera
seu costas, et folio magno constat; natura composita est ex aqueo et terreo, et
vocat Gloria Cæli. Codex Vaticanus eam vocat اسوت Asuth eodem nomi-
ne, quo suprâ Apuleius Ægyptios eam nominasse asserit; hanc eandem
vocem refert Interpres Auicennæ Hebræus, quem habeo manuscri-
ptum.*

אשיות שם העשב בלעזו פלנטגוא :

*Asuth nomen herba, Latinis Plantago. Vocatur autem ab Ægyptijs glo-
ria Cæli, quia septem nervos habet veluti septem planetarum radios
quosdam in se deriuatos, omnem planetarum vim obtinens; magnique
in medicis rebus vsus erat, nec non in sacris, quæ septem Mundi Genijs
peragere solebant. Videbis hanc herbam passim in Obeliscis, cæterisq;
monumentis hieroglyphicis, vti suo loco exponemus.*

Satyrion.

§ IV. *κεκνη* teste Apuleio, idem est ac Satyrion herba, eius ge-
neris, quam Arabes *حبي الكلب*, Græci *κυνὸς ὀρχίδα*, hoc est, *Testicu-
lum Canis*, à bulbo vocant: Panion, teste Apuleio, vocatur ab Hierophan-
tis, eò quòd vel manu tentum vehementer ad salaciam & libidinem ex-
citet, vnde non malè quoque Satyrion à Satyris salacibus, & Panion à
Pane, fœcunditatis Genio, etymon suum traxit. Vaticanus Codex:

Apuleius.

حبي الكلب يسموها حكما مصر فنيون لانها تهيج الباه
*Testiculus Canis herba est, quam Ægyptij Sapientes vocant Panium, quia potenter
excitat ad coitum. Cui Aben Sina suffragatur.*

Aben Sina.

حبي الكلب تهيج الباه حتى لا يسكن الا بهمسو مرق اللبس والعدس
*Testiculus Canis herba ita coitum excitat, vt non sedetur, nisi iusculo è lactucis et
lentibus assumpto. Vocatur autem ab Ægyptijs κεκνη à Luna, eò quòd si-
cuti Luna influxu humoris sui fœcundi rerum sublunarium vegetabi-
liumque causa est, ita & inter plantas κεκνη humorem genitalem censeat-
tur mouere. Hanc herbam pariter inter hieroglyphica reperio Hircino*

capiti adiunctam, Mendefiorum Deo dicatam; quo aptè significabant, non aliam herban meliori iure dicari Pani hircino, seu Deo fœcunditatis, quàm eam herbam, quæ & fœcunditatem præstat, & potenter geneticam vim in corporibus excitat. Hinc nihil eâ herbâ sacratius, nihil salubrius habebatur, vti suo loco interpretabimur.

§ V. $\sigma\rho\tau\epsilon\beta\iota\omicron\kappa\kappa$ & vel, vt corruptè Apuleius, Ophitebioca, idem est, ac Pentaphyllum in lingua Aegyptia, quam & Hierophantæ nunc $\pi\epsilon\omicron\upsilon\iota\beta\iota\delta$, id est *alam Ibis*, nunc $\epsilon\gamma\upsilon\sigma\beta\omicron\tau\alpha\iota\lambda\omega$, id est, *herbam Mercurij* vocant. Erat huius herbæ vsus maximus in sacris Mercurij, quam Hermanibim vocabant, id est, Ibin Hermeticam. Cùm enim Ibis ales esset, ob rerum maximarum inuentionem Mercurio dicata, in quam se transformatum humano generi varia reuelabat tum ad literas, tum ad Medicinam spectantia, vti in Alphabeto mystico docuimus; rectè eidem hanc consecrabant. Cur verò $\pi\epsilon\omicron\upsilon\iota\beta\iota\delta$, *alam Ibis* dicerent, hanc causam do, quia Mercurius Numen $\alpha\pi\tau\iota\tau\epsilon\chi\omicron\nu\omicron$ Typhonis est, quem per Crocodilum signabant, quemque Ibis ala siderabat. Hanc herbam in sacris vsurpatam volunt, quòd sicut Ibis ala, teste Horo, Crocodilum siderat, & immotum reddit, ita omnem malignam, noxiam, & exitialem vim Typhonis virtute & assistentiâ propullabat, & inefficacem reddebat Hermanibis. Sed de hisce passim toto hoc Opere.

Pentaphyllò

§ VI. $\nu\epsilon\sigma\phi\beta\epsilon$ nomen herbæ, quam corruptè *Nemestphbe* Apuleius vocat, alij *Nesphbe*, in Aegyptiaca lingua appellatur *Pulchritudo*, seu *decor Cali*; Hieromantæ eam, teste Apuleio, vocabant $\alpha\mu\alpha\tau\iota\delta\upsilon\omega\alpha$ *Sanguinem Minervæ*; nihilque aliud est, quàm nostra *Camæpythys*. Author Vaticanus.

Camæpythys

$\kappa\alpha\mu\alpha\pi\upsilon\theta\omicron\varsigma$ فهو قصبان وزهر حمر الى السود وخضر دقاق وزهرة الطعم مع قيصير وحرافة نون المرارة وورقة عسيمة جدب الى الارض لمصريون فصفا
Camæpythys thyrsi $\epsilon\upsilon$ flores rubei declinantes ad nigrum & subvirides, flosque amari saporis cum stipticitate pauca, eiusque acumen saporis est subamari, $\epsilon\upsilon$ eius folia herbida, subtilia, repentia super terram, Aegyptijs dicitur *Nespha*. Cui consentit Hebræus quoque Aben Sinæ Interpres;

כמאפיטוס הוא ענפים יציץ אדום נוטה אל הטחורה
 או אל ידקות דקים וציצו מר והטבעתו חם בשנית ויבש
 בשלישית:

Camæpythys rami $\epsilon\upsilon$ flores rubri, declinantes ad nigredinem, & flos eius amarus, natura quoque calida est in secundo, $\epsilon\upsilon$ secca in tertio. Huius herbæ vsus erat in sacris Minervæ siue Isis Saiticæ, ob occultas naturæ proprietates, quas dictam herbam cum hac Deastra habere putabant.

Artemis
herba.

§ VII. $\alpha\eta\epsilon\epsilon\epsilon\eta$ interpretatur ex Aegyptiaco *Bonum*, nihilque aliud est, quàm herba *Artemisia*, quam à bonitate ita vocant; Hierophantæ, teste Apuleio cap. 10. eam vocabant, nunc *Bubasteoscordium* $\beta\upsilon\beta\alpha\sigma\tau\epsilon\omicron\varsigma\kappa\alpha\rho\beta\iota\alpha\kappa\alpha$ id est, *Cor Bubasti*, nunc $\nu\epsilon\alpha\kappa\alpha\rho$ erat autem *Bubastus* Vrbs Aegypti, in qua Dianæ & Canum cultus mirificè florebat, cui ideo non inconuenienter respondet Græcorum $\alpha\gamma\epsilon\mu\iota\omicron\iota\alpha$, id est, *Dianæ*:

K

sive

Antonius
Musa.

sive igitur à Canibus, qui hanc herbam amant, & sibi ex ea medicinas, teste Antonio Musa, contra naturales morbos parant, sive à Diana sit primum inventa virtus huius herbæ, nihil interest; sufficit nobis demonstrare

Apuleius.
Aben Sina.

ἄμια κερύς, id est, Sanguinem Saturni vocabant. ita Apuleius loco citato; & confirmat id Aben Sina, qui eam Saturninæ naturæ, & contra lassitudinem mirificā vim obtinere asserit. Hæc herba Arabibus dicitur *الدموم* Coptè quoque *ⲭⲁⲣⲧⲉⲛⲉⲥⲓⲟ* & magno in sacris Isidis Bubasticæ in precio fuit habita; hæc enim Isin, dum ad corpus Osiridis inquirendum Ægyptum peruagaretur, contra lassitudinem usam, testatur Philadæmon l. de fuga Isidis; de quo & alibi in hoc Opere actum est.

Hyoscyamus.

§ VIII. *ⲉⲗⲫⲧ* Sapha, hanc vocem ex Copto interpretor, contra Deum, dicoque esse herbam, quam Græci & Latini Hyoscyamum vocant, Zoroaster, teste Apuleio, *Τυφώνιον*, eò quod Typhonis naturæ sit, id est, ad insaniam excitans, & maximè diuinam in homine particulam, intellectricem videlicet facultatem sumpta corrumpens; vnde ad Typhonem placandum in sacris Ægyptiorum maximus huius herbæ usus fuit; hæc enim in sacris adytorum ritibus ter Crocodilum flagellare solebant, & concepta verborum forma malignam Typhonis vim profligare, vti Author est Serapion Nicæus. Arabibus dicitur *البنج*, Coptitis *ⲟⲕⲉⲛⲉⲛⲉⲟⲩ*

Aristolochia.

§ IX. *ⲉⲗⲫⲉⲗⲫ* & corruptè apud Apuleium c. 19. *Sophosph*, eadem herba est, quam Arabes *زراوند* Zeraund, Latini, Græcique *Ἀριστολοχία* appellant. Codex Vaticanus.

زراوند حشيشة مصريون مقصيف طولها نحو من شبر ولون زهرة فرفيرى منتين الريدج
Zarund herba Ægyptijs Saphseph, longitudo eius palmus, color floris purpureus, gravis odoris. Aben Sina verò:

زراوند حلا ملطف مفتوح مرفق جداب يخذب الشوك
Zarund virtutis est abstergentis, aperientis, attenuantis, attrahentis, trahit enim spinas & surculos. Hebræus Interpres Aben Sinæ ita dicit:

וראונט ביונית אריתולוגיא במצרים ספסף עליו לעלי
הצמח שנקרא הכיום והוא מין הלכלב:

Zarund, Græcè Aristolochia, Ægyptiacè Saphseph, florem alit similem flori, qui dicitur Habiam, (forte Apium putat) est species Lablab. Prophetas Ægyptios eam Ligeam appellasse, Author est citatus Apuleius.

Chamaelea.

§ X. *ⲉⲗⲉⲉⲉⲉⲉⲱⲣⲓ* in Ægyptiaca lingua denotat eam herbam, quam nos Chamæleam aut Mezerium vocamus; ita Codex Vaticanus:

المزيرين اسود ففى حماليون لمصريون سامور
Metzerin nigrum herba est eadem cum Chamælea, Ægyptijs dicta Samur. Hebræus etiam cum Marrubio confundit:

כמאליון הוא מין מהרויון והוא שחור:

Cha-

Chamaleon ex genere Marrubij, est nigro colore herba. De hac, & pracedente herba, nullum inter hieroglyphica vestigium reperi.

§ XI. *ελεμνον* Aegyptijs idem est ac herba *Dracontæa*; ita Dracontæa.
 Apuleius cap. 14. *A Græcis, inquit, dicitur Dracontæa, alijs Asclepias, alijs Pythonion, alijs Anchomanes, alijs Sancromaton, quibusdam Ancryssa, aliquibus Chereon, nonnullis Sceon: item Dorcadion, Prophetæ Typhonion vocant, alij Crocodilion, alij Ostanes: Zoroaster Theriophonon, Aegyptij Eminion; Draconis sanguine fertur nata. Dicitur autem Pythonion, eò quòd ex Pythonis serpentis sanguine nata feratur; Typhonion, quòd Typhonis, hoc est, igneæ naturæ sit; Crocodilion, quia amica Crocodilis; Ονεζρονον, quia causticâ quâdam vi occidit animalia eam sumentia. Sunt qui hanc Dracontæam cum Culcasia confundant; perperam; siquidem Culcasia, quam & nativam Brassicam appellant, gratissimum sese præbet Aegyptijs edulium. Dracontæa autem, siue ελεμνον idem ijs videtur esse, quod nobis Arum; quam herbam è genere Dracontææ esse Mathiolus docet & Clusius, quæ Mathiolus. & mordacitate quâdam igneâ seu causticâ vi maximè pollet; ita ut in infaniam eam sumentes ferè redigat, vnde & nomen Aegyptiacum videtur traxisse, quasi mente moueat: etsi quidam Arum quoque cum Colocasia confundant. Dicimus itaque Eminion, neque Colcasiam, neque Arum esse, sed Dracontæam maiorem, quæ & thyrso pellem maculatam, & flore, folijsque linguam serpentum refert, & eo ipso tempore è terra pullulat, quo serpentes; & eodem, quo serpentes, conditur. Aegyptiorum traditio est, sanguine ex vulnere ab Horo Typhoni inflictò, teste Apollodoro, natam esse; vnde non sine ratione Pythonion, Dracontæa, Typhonion dicitur; vsus eius erat in sacris, quibus Typhonem placare contendebant.*

§ XII. *πεπετεεφε* & id est, *Donum Dei*; ita vocant Aegyptij Verbenaca.
 Verbenacam; herbam satis notam, & Magicâ quâdam vi præditam, corruptè ab Apuleio *Pemsempte* dictâ. Prophetas eam Iunonis lachrymam vocasse Chiron Author est apud Apuleium: Græcè inquit, *ισσαβουλιω*, alij *ωεισερεων ορθον*, alij *διδδατον*, alij *πεκδοβον*, alij *παρρωμον*, alij Colletis: Demetrius & Aesculapius Cyparisson, Pythagoras Erisceptron, alij Aristeron, Aegyptij Pemsempte, Prophetæ *ηεαδαιον*. Dicitur etiam *πεπετεεφε* Apuleius.
Donum Dei, & *ισσαβουλιω*, ab vsu, quia eà in sacrificijs vtuntur Aegyptij; *ωεισερεων*, eò quòd Columbis sit amica & sympathica; *παρρωμον*, quòd vsus eius omnibus conueniat; Erisceptron, vel meliùs, *το τε ερτε σιητεον*; *Sceptrum amoris*, quòd in philtris vsus eius adhiberetur; Lachrymæ Iunonis denique à Mythologis nomen inuenit.

§ XIII. *αντορεπεβορε* Apuleius corruptè Antuermbesus, id Buglossa.
 est, *Lingua Bovis*, siue Græcè *βελωσον*; hanc cum Hierophantis Chiron appellat *γόνον τε αλβεε*, *Semen Felis*; Arabes *اللوز اللسان* *Linguam Bovis*; eius vires vidè apud Apuleium c. 41. De hac herba cum nihil inter hieroglyphica repperim, de ea quoque ampliùs dicere superuacaneum esse ratus sum.

Marrubium.

§ XIV. ἀστερονική & Ægyptiacè; idem est ac *Oculus Sideris*; eamque herbam dicimus, quam Latini Marrubium, *μαρρυβιον* Græci, Hierophantæ nunc *αἷμα τῆς Ταυρῆς*, *Sanguinem Tauri*, nunc *γόνον τῆς Ὠ'εγῆς*, id est, *Semen Hori*, appellant. ita Author Vaticanus.

فراسيون حشيشة مره الطعم لمصريون استترب جاره في التنازيا يابس في الثلثه
Phrasium herba amari saporis, Ægyptijs Asterop, calida in secundo, sicca in tertio gradu. Cui adstipulatur Hebræus Aben Sinæ Interpres.

פראסיון הוא עשב בלועז מרובים מרה מטעם מפתח וממרק ומתיך וממם ומחתך:

Id est, *Phrasium herba est Marrubium lingua extera, amari saporis, aperit, abstergit, liquefacit, resoluit, & incidit. Dicitur Oculus Sideris, id est, Solis, eò quòd in sacris Hori magnus eius herbæ vsus. Vnde & Mystæ eam vocabant γόνον τῆς Ὠ'εγῆς, Semen Hori, quem nos Solem interpretamur alibi. Vtebantur hâc herbâ Sacerdotes in sacrificijs Hori & Serapidis, vti suo loco dicetur; pollet enim multùm Horæâ seu Phœbæâ virtute, id est, Solari, maximusque eius in Medicis vsus erat.*

Scilla herba
 seu Cæpa
 muris.

§ XV. ἐσλίθη & nos eam herbam, quam Scillam vulgò vocant, interpretamur: Arabes eam vocant اسكيل Eskil, siue اصل الفر, *Cæpa muris*, Hieromanthæ Ægyptij *ὄν οφθαλμὸν τῆς Τύφωνος*, id est, *Oculum Typhonis* appellant. ita Apul. c. 42. & Hali eam Scillam quoque putat.

اسكيل هو اصل الفار سمى بذلك لانه يقتل الفار وهو حريص قوي فقال قوم لانه العنصل لمصريون سليلط

Eskil est cæpa muris, ita dicta, quòd mures interficiat, & est acuta vehementer, & voluerunt aliqui eam esse Scillam, Ægyptijs dicitur Slitha. Vocatur autem Typhonia herba, ob summam nocendi vim, & facultatem prorsus igneam, cuiusmodi Typhonem fuisse Plutarchus docet, lib. de Osir. & Iside. Ideo Ægyptij non malè hanc Typhonis oculum, cum à colore igneo subflavescente, tum à figura & qualitate adustiva, appellarunt. Nam vt rectè Aben Sina ait:

اسكيل لونه اصفر الى البياض ومنه جنس سمى قتل وطن بعضهم لانه البلبوس من اجل علامه التي وجدها

Eskil coloris flavi subalbescens, & ex ea genus quoddam veneni prorsus lethiferi, & putauerunt aliqui, quòd sit ipse bulbus Napelli, propter signum quod inueniunt in eo. Interpres Hebræus dicta confirmat:

אשקיל הוא בצל עכבר חם בשלישת יבש בשנית ימתך ומרקי מאוד:

Askil cæpa muris, calida in tertio gradu est, & sicca in secundo, estque resoluiua, & attractiua sanguinis, adustiva, vlceratina, subtiliatiua, & incisiva, cum virtute ultra virtutem suæ calfactionis. Quos omnes effectus Typhonios esse, quis non videt? Hanc herbam Ægyptij Sacerdotes, teste Plutarcho, tanquam Typhonium quid & prorsus exitiale, summopere detestabantur, tum ob virulentiam huius plantæ, tum ob contrarietatem, quam cum

Luna

Luna habet: crescente siquidem Luna, decrefcit, & decrefcente Luna crefcit. Quæ itaque de capis narrat Plutarchus abominationi habitis apud Aegyptios, id nequaquam de capis ordinarijs, quo edulio nil in Aegypto tritiùs, fed de cæpa fcillitica intelligendum effe fcias; quam & non fine caufa oculum Typhonis appellabant.

Capas quas abhorrebant Aegyptij.

§ XVI. $\epsilon\epsilon\epsilon\epsilon\tau$ & idem eft ac Nasturtium noftrum, de qua herba vide Apuleium cap. 20. & Aben Sina, voce حرف aliofque Latinos Botanicos.

Nasturtium.

§ XVII. $\tau\epsilon\beta\omicron\rho\iota\kappa$ & vox Aegyptia eft, fignificans eam herbam, quam Arabes بابونج Babungis, Latini Chamæmillam, Græc. $\text{παρθένιον, δρυκόλαβον, χρυσόκαλον}$ vocant, cuius virtutes & proprietates vide apud Aben Sina voce citata, & Chironem apud Apuleium.

Chamæmillæ.

§ XVIII. $\epsilon\tau\epsilon\epsilon\phi\tau$ & Cura Dei, corruptè Apuleio Thephin vel Thèmphin, eam herbam effe dicimus, quam Arabes *Bafelraghi*, Græci $\text{πολύγονον, πολύκαρπον, χυλιόφυλλον}$, Myftæ γόνον τὲ ἠεφ , *ſemen Herois* vocant, Latini denique Sanguinariam, Proferpinacam, à ferpendo per terram ita dictam; quidam etiam Miſerdiuinum vocant, de quibus vide Botanicos, voce Polygonon.

Sanguinaria herba.

§ XIX. $\pi\lambda\lambda\lambda\iota\alpha$ & vel vt Hierophantæ eam nominant, $\epsilon\epsilon\phi\theta$ & teſte Chirone apud Apuleium, eft idem ac Cyclaminus, de quibus ſuo tempore copioſior dabitur dicendi locus.

Cyclaminus.

§ XX. $\epsilon\theta\omega\sigma\iota$ & corruptè Apuleio *Etui*, interpretatur capillum Veneris, ſive πολυξίχον , quam & Græci ἀδελφόν , Arabes بر شوشان *Barſchiauſchan* vocant: naſcitur in locis humidis, & fontium parietibus familiaris eſt.

Capillus Veneris.

§ XXI. $\pi\iota\kappa\iota\kappa\epsilon$ & vel πυκνή τεπνή & herba eſt, quæ *Prolem Solis*, interpretatur, eſtque Heliotropium, teſte Chirone apud Apuleium, qui & id ἠλιόσερον , quod ad Solem ſe continuo vertat, appellat; alij ἠλιέρον , id eſt, *Caudam Solis*, eò quòd vt animal Caudam, ita Sol hanc herbam ſequi faciat. Vocatur & Sideritis, quòd ſicut magnes ferrum, ita Sol hanc herbam trahat. Aegyptij hanc herbam in ſummo honore & æſtimatione habebant, cum abſolutiſſimam flore ſuo Solis imaginem exhiberet. Hanc inter hieroglyphica optimo ſanè iure Accipitri applictam reperio; eſt enim Accipiter Sol: herbæ verò flos Solis exhibet ſponſam, quæ Solis amore raptam cum motu ſollicitudinis pleno ſequitur, tantâ conſtantiâ, vt in menſurâ temporis hieroglyphicum ideò eum aſſumpſerint Aegyptij.

Heliotropiū

§ XXII. $\epsilon\epsilon\epsilon\iota\phi\tau$ & idem eſt, ac *Genius Lunæ*, corruptè Apuleio *Emenipſe*, eſtque ea herba, quam Dictamnium Latini, ἀρτεμίδιον , videlicet à Diana, quæ Lunæ Genius eſt, appellant Græci; vocatur & eadem de cauſa à Theophrasto σπέρμα γόνου , *Sperma Lunæ*.

Dictamnus.

§ XXIII. $\lambda\omicron\tau\omicron\epsilon\epsilon\tau\rho\alpha$ & corruptè Apuleio *Lotometra*, herba eſt, quam Nymphæam Aegyptiam vocamus, Lotusque dicitur, de cuius mira vi vide Theophrastum. Dicitur autem Lotometra, quòd Cœli curſum

Theophrastus

Nymphæa, ſeu Lotus.

ſum

sum, seu Solis suo flore quasi metiatur, eiusdem prorsus virtutis, quâ præcedentem plantam præditam docuimus. Arabes vocant *ذيلوفر Nilufar*; et si Nilufar distincta sit à Lotometra; hæc enim præbet edulium suavissimum Ægyptijs, ob vim tamen extinctiuam caloris noxia est. Est igitur Nilufar propriè idem cum nostra Nymphæa, quam Algam siue Papauer palustre vulgò vocant, à virtute extinctiua Veneris; quidam etiam clauum Veneris dixere, vocaturque ab Ægyptijs *ذيلوفر*.

Nufar seu
Nilufar herba

§ XXIV. *ذيلوفر* id est, Vinculum religionis, eò quòd ab illicitis desiderijs carnis hominem vsus huius herbæ vindicet: ita Author Varricanus.

ذيلوفر هو كرنب الماء ويسمي حب العروس وحراس المنسك برد ورطب في التاذية شرابة ملطف جدا

Nilufar Caulis aquaticus est, & vocatur Granum sponsi, & custodia continentia; frigidus & humidus in secundo gradu, & potus vehementis extinctionis est. Cui consentit Interpres Aben Sina Hebræus his verbis:

נלופר או ננופר עשב יצמח במי האגמים ויעיל לחסר הסרה ויחסר תאות ומפיא טפת הזרע בסגולה שבו:

Nilufar seu Nenusfar herba est germinans in aquis palustribus, minuit luxuriam, frangit vehementer desiderium coitus, & congelat sperma, occultat quædam proprietate, quæ in ipsa latet. Quibus consonant verba Dioscoridis. Νυμφαία ἐκ λειοῦ καὶ ὕδατος πασίμοις. Φύλλα δὲ ἔχει ὁμοία κισσῶν σμικρότερα δὲ καὶ ὀπίσθηκα, πολλὰς ἰσχυρὰς τὰ ὕδατα, πίνε) δὲ ἢ πρὶν καὶ μετὰ ἐννεύσας ἀδραγμῆ) καὶ τέτοις. ἀτονίαν δὲ ἐφαρτε) ἀπὸ οὗ μετὰ ὀλίγας ἡμέρας εἰ τις ἐνδύσῃ καὶ πίνωι. Nymphæa, inquit, in paludibus, stagnantibusq; aquis nascitur, folia habet Fabæ siue Loto Ægyptiæ similia, at minora, oblongioraque, plura ab una eademque radice prodeuntia: bibitur contra Veneris insomnia, eadem enim omninò adimit, quin & aliquot continenter diebus epota, instrumenta generationis ita debilitat, vt omni tentigine sublatâ, frigidi ac impotentes reddantur, qui biberint. De hac herba ita loquitur Prosper Alpinus in libro de plantis Ægyptijs c. 34. Hanc, inquit, herbam eandem prorsus cum Nymphæa, quam Arabes Nuphar appellant, existimo, in toto quidem flumine Nilo Ægyptia loca lambente, nulla alia planta est inuenta, quæ notas Loto præferat, quàm Nymphæa ipsa, quæ profectò planta similis est, vt de Loto affirmat Dioscorides, Colocasie seu Fabæ Ægyptiæ; floremq; fert album (loquor de maiori Nymphæa) lilio valde similem, quem his verbis expressit Theophrastus: flos candidus lilijs foliorum angustia proximus; verè enim hic maioris Nymphææ flos est, qui Sole occidente clauditur, atque sub aqua occultatur, atque oriente supra aquas assurgit, & foras exit, aperiturque; quod non modò in Ægypto, verùm in multis Italiæ locis in hac planta obseruatur, maximèque in locis circa Venetias, lacunosis & palustribus; valles siquidem Morgheræ & Mestri plurimas has plantas ferunt, in quibus quisque, quod à Theophrasto, Dioscoride, atque alijs multis de Loto dicitur, planè obseruari potest. Hanc herbam quoque Theophrastus dicit in Euphrate crelcere, caulem ipsum & florem vespere mergi vsque ad medias noctes, totumque abire in altum, vt nè dimissa quidem manu possit inueniri, verti deinde, paulatimque suberigi, & ad exortum Solis emer-

Prosper Alpi-
nus.

emergere extra aquam, ac florem patefacere, atque etiamnum exurgere, ut planè altè ab aqua absit. Quid porrò Ægyptij per hanc herbam hieroglyphicè indigitauerint, fusè in Tabulæ Bembinæ expositione declarabitur, & in Obelisco Pamphilio passim de ea agitur.

§ XXV. **κοκκερικε** & Mentastrum interpretatur, ab Hierophantis dictum **αέρμα τὸ Απόλλων**, in sacris Ægyptiorum vsus eius persfrequens; Arabibus dicitur Naanaa, de quo Aben Sina.

نعناع حار يابس في الثافية وفيه رطوبة فضيلة في قوة مسخنة قابضة يمنع واداء تركه ظافات منه في اللبن لم يتجبن
*Naanab calida & sicca in secundo, & in ea humiditas superflua, visque in ea calefactiua, stiptica, prohibens; & cum frusta ipsius in lacte ponuntur, id nunquã in caseum condensabitur. Vocatur & Semen Solis ab Arabe Ali, voce iam citata. Lego quoq; Mentham ab Hierophantis **ἀμα καὶ λόγον τὸ Ἀμμων** appellari. Vide Apul. c. 94. Vfus Mentastri ob odoris suauitatem, & phœbæam, quâ pollet, virtutem maximus erat in sacrificijs Osiridis Solaris, & Eubulus Ægyptius testatur lib. de odoribus.*

§ XXVI. **κυκεες** & idem est ac Seriphium, siue Absynthium marinum: Ali id describit his verbis:

أبسينثين جنبت في المصر كثيرا ويصموها سوي وحشيشة تسببه لورق السعير
وفيه مرارة وقبض وحرارة

Absynthium germinat multum in Aegypto, & vocatur Sumi, herba similis folio Origani, & in ea amaritudo, & stipticitas, & acuitas summa. Hæc herba pulchrè expressa in tabula Bembina in manu Isis, cui sacra erat, conspicitur; eius mystica significatio erat, quòd sicuti Isis Luna temperat siccitatem Solis, aquas verò quibus influit, naturali quâdam acrimoniâ radiorum dissoluit, subtiliatque; ita Seriphium, aquis malignâ qualitate imbutis impositum, eas corrigit, & à malignitate vindicat. Sed de hoc vide, quæ copiosius scripsimus in Obel. Pamph. & tabulæ Bembinæ expositione.

§ XXVII. **ἀφλοξω** & hæc voce, teste Chirone apud Apuleium, vocant Ægyptij herbam, quam nos vulgò Mercurialem vocamus, solutiua vi præditam; Mystæ **ἀμα βασιλείον**, id est, *Sanguinem regium* vocant.

§ XXVIII. **φουζων** & idem est ac Bryonia, Officinis vitis alba, Arabibus **فاسيرا** *Phasira*, cuius vires vide apud Botanicos.

§ XXIX. **φενρε** & nihil aliud est, quàm Scolopendria, quam quidam cum Asplero contundunt, eò quòd potu sumpta splenem minuat, spleneticisque profit. Arabibus **استقولوفندر جون**.

§ XXX. **ἐργαστοκεκεον** idem, quod Cyclaminus est; ita ex Chirone Apuleius, Græcis **ποκίδιον**, Arabibus **جويانس** *Baians*, de quo vide Aben Sina, Serapionem, aliosque Botanicos Arabes.

§ XXXI. **πανταγερθε** est idem, quod *Omne bonum*, vel *ad omnia bonum*, estque herba, quam alij Origanum, alij Pulegium appellant. Vide Apuleium c. 93. Antonium Musam, Colium Aurelianum, aliosque veteres Medicos.

§ XXXII.

Ruscus.

§ XXXII. *ῥυσκός* & corruptè Apuleio *Stemecos*, dicimus esse fruticem, quem Ruscum vulgò vocant. Græci *μυρίων ἀκείων*, *Myrtum sylvestrem*, Arabes حارم, Ægyptij, teste Chirone apud Apuleium, *αἷμα Τίταων*, *Sanguinem Titanum*, vel *Myrtum Alexandrinam*, الكنة السكونية, vel etiam *αἷμα Ἰβίδος*, *sanguinem Ibidis*, appellant. Hanc herbam in confictu Deorum ex sanguine Titanum ortam, Author est Eubulus l. de Deorum in Ægypto metamorphosi. Ibidis verò sanguis vocatur, quia hic Crocodilos siderat, qui Titanes seu Typhoniã turbam expriment; quam virtutem cum hæc præsens possideat, mirum non est, hanc ab Ibidis sanguine etymologiam nactam esse.

Cuscuta:

§ XXXIII. *κακτοροδον* & nos Cuscutam interpretamur, quasi diceret, *ὄρεβρον ἴψι δ' ἐνδ' ἔρον*, id est, *Orobium arborum*, siue *ὄρεβρον ἴψι δ' ἐνδ' ἔρον*, herbam arbores strangulantem, siue in arbores tyrannidem exercentem, cuiusmodi Cuscutam esse, nemo nisi *ἀφ' ἑλισσοῦ* ignorat. Sunt tamen, qui Smirnum, siue Olosatrum Ægyptios hoc nomine appellasse velint, sed perperam: est enim insignis inter has herbas differentia, vt peritis constat.

Portulaca.

§ XXXIV. *λευκὰ ἑλευθερίων* & idem significat, quod *liberans à morte*: ita Portulacam Ægyptij vocabant: Hierophantes verò *αἷμα Ἀρτέμιδος*, *sanguinem Martis*. Author Vaticanus.

بقلة الحمق حشيشة احمر معرفة لصريون متموت بارد في الثالثة رطب في الثانية

Portulaca herba nota, Ægyptijs Motmut: frigida in tertio, & humida in fine secundi. Vocatur autem Motmut in Ægyptiaca lingua, eò quòd febribus malignis, & omnibus inflammationibus Ægypto proprijs, mirificè & vnicè conferat. Sanguinem Martis vocabant Mystæ μυστὰ τὴν ἀρτέμιδος, eò quòd adustam & torridam seu Martiam bilem frigiditate atque humiditate suã temperet, malignitatẽq; eius expellat, teste Abẽ Sina فينفع من الحميات الحارة & quòd febribus calidis mirum in modum proffit. Hanc herbam in Tabulã Bembinã expositione cum mysticis suis rationibus illustratam vide.

Betonica.

§ XXXV. *ἰσπὲρ ψυρία* & quam corruptè Antonius Musa *Hierathiorine* vocat, *Betonica* dicimus esse herbam, innumeris, vt cum Theophrasto loquar, virtutibus præditam; vnde non sine causa sacra Horo dicebatur Veteribus; quam & *ψυχότρονον*, id est, *animi nutricem* haud incongruè dictã lego, quia capiti, quod intellectricis animæ sedes, & habitaculũ est, mirificè confert. Verùm qui plura de viribus huius herbæ desiderat, consulat citatum Antonium Musam in particulari de ea conscripto libello, Apuleium, Theophrastum, Dioscoridem, aliosque veteres Botanicos.

Anton: Musa.
Dioscorides.
Apuleius.
Theophrastus
Coriandrum.

§ XXXVI. *κοριάνδρον* & Coriandrum est: ita Arabes Botanici sæpè citati in voce كزبرة *Kazbare*, quod Coriandrum significat.

Atque hæc sunt, quæ de Ægyptijs plantis dicenda existimaui, quorum quidem in sequentibus hieroglyphicorum interpretationibus amplior fiet mentio.

MENSÆ ISIACÆ, SIVE TABVLÆ ÆNEÆ VETVSTISSIMÆ, SACRIS ÆGYPTIORVM LITERIS CÆLATÆ VERVS, ET GENVINVS TYPVS, QVAM PRIMVM E MVSEO TORQVATI BEMBI, VNDE ET BEMBINA DICITVR, AN. M D LIX. EXTRACTAM ÆNEAS VICVS PARMENSIS EDIDIT. ATQVE FERD. I. CÆSARI CONSECRAVIT.

HANC DEINDE IN FORMAM COMMODIOREM CONTRACTAM

SERENISSIMO PRINCIPI LEOPOLDO GVILIELMO AICHIDVCI AVSTRIÆ, SVPREMO BELGII ET BVRGVNDIÆ, GVBERNATORI NECNON MAGNO TEVTONICI ORD. MAGISTRO, Veluti monumentum ære perennius dicat, consecrat, Athanasius Kircherus Soc. Iesu eiusdem interpres Romæ Anno 1654. Inseratur hæc tabula in III. tomo inter fol. 78. et 79.

